שְׁבִיתָה (ד) בְּמִקּוֹמָן אַף עַל פִּי שֶׁבַּעֲלֵיהֶם לָאו בְּנֵי שְׁבִיתָה נִינְהוּ, (ה) גְּזֵרָה חֲפָצֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אַטּוּ חֲפָצֵי יִשְׂרָאֵל. [ד]וְאִם הוֹצִיאָן אֵינוֹ יְהוּדִי חוּץ לְתְחוּמָן וְהֵבִיאָן לָעִיר, יְכוֹלִים לְטַלְטֵל בְּכֻלָּה, (ו) שֶׁכֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, * וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא (ג) (ז) מַקֶּפֶת לְדִירָה. [ה]וְסָתָם עֲיָרוֹת מַקָּפוֹת לְדִירָה, שֶׁבּוֹנִים בָּתִּים תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ מַקִּיפִים אוֹתָם, אֲבָל (ח) סְתָם מִבְצָרִים אֵינָם מַקָּפִים לְדִירָה. הַגָּהּ: וְלָכֵן יֵשׁ לְזָהֵר יִשְׂרָאֵל (ט) שֶׁהַשְׁאִיל כֵּלָיו לְאֵינוֹ יְהוּדִי וְהֶחֱזִירָן בְּשַׁבָּת, (י) שֶׁלֹּא לְטַלְטְלָן חוּץ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אִם אֵין הָעִיר (ג) מֻקָּף מְחִצָּה, שֶׁהֲרֵי הַכֵּלִים קָנוּ שְׁבִיתָה אֲצַל אֵינוֹ יְהוּדִי (אור זרוע (ס״ב סי׳ קנ״ח)):

ד שם (מז:) בְּעַבְדָּא דְּהַנְהוּ דְּכָרֵי.
ה נִתְבָּאֵר בְּסִימָן שצ״ח (סי״א), וְשָׁם צִיַּנְתִּי.

א בְּרַיְיתָא דְּרַבִּי חִיָּיא צְרוּבִין מ״ז (ע״ב). ב וְלֹא הֲוֵי כְּנִכְסֵי הְפְקֵר דְּאֵין קוֹנִים שְׁבִיתָה בְּמִקּוֹמָן, דְּכֵינָן דְּסָמוּכִים לָעִיר הֵם, דַּעַת בְּנֵי הָעִיר עֲלֵיהֶם.

תב דִּין חָרִישׁ מַיִם בֵּין שְׁנֵי תְּחוּמִין. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א * [א]חָרִישׁ מָלֵא מַיִם (א) מְכֻנָּסִים שֶׁהוּא בֵּין שְׁנֵי תְּחוּמֵי שַׁבָּת, * מְקָצָתוֹ בְּתְחוּם עִיר זֶה וּמְקָצָתוֹ בְּתְחוּם עִיר אַחֶרֶת, שְׁתֵּי הָעֲיָרוֹת אֲסוּרוֹת לְמַלְאוֹת מִמֶּנּוּ * אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ תְּחוּמָם, [ב]שֶׁהַמַּיִם שֶׁבְּתוֹךְ הַתְּחוּם (ג) קוֹנִים שְׁבִיתַת הָעִיר וּמִתְעָרְבִים אֵלּוּ עִם אֵלּוּ, * וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה (ג) בְּסוֹף הַתְּחוּמִין

בֵּאוּר הַיטֵב

(ג) **מַקֶּפֶת.** וְיוֹשְׁבֵי פְּרָזִים שֶׁתִּקְּנוּ הַמְּבוֹאוֹת כְּדִינָן בְּצוּרַת הַפֶּתַח, חֲשִׁיבִי מַקֵּף לְדִירָה, שֶׁהֲרֵי בּוֹנִין בָּתִּים תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ עוֹשִׂין צוּרַת הַפֶּתַח, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא סִימָן שנ״ח סָעִיף ב׳. וְעַיֵּן שָׁם סָעִיף א׳ בְּהַגָּ״ה דְּאִי לֹא הֲוֵי מַקֵּף לְדִירָה, לֹא מְהַנֵּי עֵרוּב, דַּהֲרֵי אֲפִלּוּ שֶׁל אָדָם אֶחָד אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ג) **מַקֵּף.** נִרְאֶה לִי בְּאִם הֲבִיאוֹ לְמְבוֹי שֶׁל יְהוּדִים שֶׁעוֹשִׂין שָׁם עֵרוּב שֶׁלָּנוּ דְּהֵינוּ צוּרַת הַפֶּתַח, דַּהֲוָה כְּלוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּהָא עַל יְדֵי זֶה מָתַר לְטַלְטֵל מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת וּבְמְבוֹי עַצְמוֹ, דְּאָנוּ חוֹשְׁבִין כָּל הַמָּבוֹי כִּרְשׁוּת אַחַת, הֲכִי נְמִי לְעִנְיָן בָּא מֵחוּץ לְתְחוּם דַּהֲוָה כְּלוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת מָתַר לְטַלְטֵל בְּכָל הַמָּבוֹי, וְכֵן מִשְׁמַע לְרַשִׁ״ל בְּפֶרֶק אֵין צָדְדִין סִימָן ט׳, ט״ז (סק״ב), עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן ב׳ בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם:

א (ג) **קוֹנִים.** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְט״ז (סק״א):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד) **בְּמִקּוֹמָן.** הַיְנוּ בְּמִקּוֹם (ה) הֶנָּחָתָן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, דְּמִשָּׁם יֵשׁ לָהֶן אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ וְלֹא יוֹתֵר: (ה) **גְּזֵרָה.** כֵּינָן דְּעַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לָהֶם בְּעָלִים, אִם נֹאמַר דְּלֹא קָנוּ שְׁבִיתָה, אָתוּ לְמֵימַר גַּם בִּכְלִים שֶׁבַּעֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא קָנוּ גַּם כֵּן שְׁבִיתָה, וְיִתְּירוּ לְהוֹצִיאָן חוּץ לָאַלְפַּיִם: (ו) **שֶׁכֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת.** פֵּרוּשׁ, דְּמִן הַדִּין חֲפָצִים שֶׁהוֹצִיאָן חוּץ לְתְחוּמָן אֲסוּרִין לְטַלְטְלָן רַק בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, מִכָּל מָקוֹם בְּעִיר זוֹ שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת מְחִצּוֹת, מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ דְּנִחְשֶׁבֶת כֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת: (ז) **מֻקֶּפֶת לְדִירָה.** שֶׁבָּנוּ תְּחִלָּה בָּתִּים לְדִירָה וְאַחַר כָּךְ הִקִּיפוּ בְּחוֹמָה סָבִיב, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם הָיָה הַהֶקֵּף מִקֹּדֶם, אֵין לְטַלְטֵל שָׁם אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת אִם הָיָה הַהֶקֵּף (ט) יוֹתֵר מִבֵּית סְאתַיִם. (ג) וְעָרִים הַפְּרָזִים שֶׁלָּנוּ, כֵּינָן שֶׁתִּקְּנוּ הַמְּבוֹאוֹת כְּדִינָן בְּצוּרַת הַפֶּתַח, נֶחְשֶׁבֶת כֻּלָּהּ מֻקֶּפֶת לְדִירָה, דְּהַבָּתִּים הֲרֵי הֵם כְּמְחִצּוֹת, וּמְקוֹמוֹת הַפְּרוּצִים הֲלֹא נִתְקְנוּ בְּצוּרַת הַפֶּתַח דְּנַעֲשִׂים לְדִירָה, דַּהֲלֹא בּוֹנִין הַבָּתִּים תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ עוֹשִׂים הַצּוּרַת הַפֶּתַח. (ז) וְחָצֵר, לְעוֹלָם חָשׁוּב כְּאַרְבַּע אַמּוֹת: (ח) **סְתָם מִבְצָרִים.** דְּדֶרֶךְ הוּא לַעֲשׂוֹת תְּחִלָּה הַמִּבְצָר וְאַחַר כָּךְ מִתְיַשְּׁבִין בְּתוֹכוֹ אֲנָשִׁים לְדוּר: (ט) **שֶׁהִשְׁאִיל כֵּלָיו לְעַכּוּ״ם.** מֵעֶרֶב שַׁבָּת, וְהוֹלִיכָן לְבֵיתוֹ שֶׁהוּא (ה) חוּץ לַתְּחוּם, דְּאַף דְּהַכֵּלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם, מִכָּל מָקוֹם כֵּינָן שֶׁהֻשְׁאִילָן לוֹ, קָנוּ שְׁבִיתָה אֶצְלוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן בְּשׁוֹאֵל כֵּלִים מִן הָעַכּוּ״ם בְּשַׁבָּת: (י) **שֶׁלֹּא לְטַלְטְלָן וְכוּ׳.** הַיְנוּ (ו) בְּמַלְבּוּשִׁים, [א]דִּבְשְׁאָר כֵּלִים בְּלָאוֹ הָכִי אָסוּר לְטַלְטֵל בְּשַׁבָּת חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, כֵּינָן שֶׁאֵין עֲרוּב: וּבְיוֹם טוֹב מְשֻׁכָּחַת אַף בְּשְׁאָר כֵּלִים, דְּאֵין בּוֹ אִסּוּר הוֹצָאָה:

א (א) **מְכֻנָּסִים.** דִּנְהָרוֹת הַמּוֹשְׁכִין אֵינָם קוֹנִים שְׁבִיתָה כְּלָל, וַהֲרֵי הֵן כְּרַגְלֵי כָּל אָדָם הַמְמַלֵּא אוֹתָן, וּכְדִלְקַמִּיהּ: (ב) **קוֹנִים שְׁבִיתַת הָעִיר.** דְּכֵינָן שֶׁהֵם סְמוּכִים לָעִיר, (ו) דַּעַת אַנְשֵׁי הָעִיר עֲלֵיהֶם, וְלֹא הֲוֵי כְּחֲפָצֵי הְפְקֵר דְּאֵינָם קוֹנִים שְׁבִיתָה. (ג) וְדַוְקָא בֵּין שְׁנֵי עֲיָרוֹת, וּמְשׁוּם שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם דַּעַת שְׁנֵי הָעֲיָרוֹת, וְלָכֵן אוֹסְרִים אֵלּוּ עַל אֵלּוּ, אֲבָל אִם אֵין שָׁם רַק עִיר אַחַת, אַף שֶׁהַמַּיִם נִמְשָׁכִין הַרְבֵּה מִחוּץ לְתְחוּם וּמִתְעָרְבִין עִם אֵלּוּ, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְמַלְאוֹת בְּתוֹךְ הַתְּחוּם, דְּהַמַּיִם שֶׁמְּחוּץ לְתְחוּם כֵּינָן שֶׁאֵינָם סְמוּכִים לָעִיר וְאֵין עֲלֵיהֶם רְשׁוּת אַחֶרֶת, הֲרֵי הֵן כְּחֲפָצֵי הְפְקֵר דְּאֵינָם קוֹנִים שְׁבִיתָה כְּלָל. וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה וצריך) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּיֵשׁ חוֹלְקִים עַל עִקַּר דִּין זֶה: (ג) **בְּסוֹף הַתְּחוּמִין.** הַיְנוּ, אִם הָיוּ בֵּינֵיהֶם אַרְבַּעַת אֲלָפִים אַמָּה שֶׁהוּא שְׁעוּר שְׁנֵי תְּחוּמִין, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) עַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד״ה קונין): (ג) **דְּסְאתַיִם אַף בְּהֶקֵּף תְּחִלָּה מָתַר לְטַלְטֵל:** הָאַחֲרוֹנִים: (ו) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב), וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן שצ״ד:
(ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ד) אַחֲרוֹנִים וּפְשׁוּט: (ס) דִּבְכְגוֹן זֶה מַיִירִי, וְכֵן כָּתְבוּ רש״א: א (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם בֵּית יוֹסֵף וְרַבֵּנוּ יוֹנָתָן (יג. ד״ה תניא): (ג) אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (ס״ב) כתב דמשכחת לה כשאחד מטלטל שתי אמות וחבירו מטלטל שתי אמות נוספות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ג שם בְּגְמָרָא (מח.).
ד צִיְּתְיו לְעֵיל סִימָן שצ״ז (סט״ו אות ק׳).

(ד) לְהַפְסִיקָן, (ה) [ג]וַאֲפִלּוּ הִיא תְּלוּיָה שָׁאֵינָהּ מַגַּעַת לְקַרְקַע הֶחָרִיץ וְשֶׁל קָנִים בְּעָלְמָא, סַגִּי. הַגָּה: וּבוֹר שֶׁל תֶּבֶן הָעוֹמֶדֶת בֵּין שְׁנֵי תְּחוּמִין, (ו) אֲלוּ מַאֲכִילִין מִכָּאן, וְאֵלּוּ מַאֲכִילִין מִכָּאן וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא יִקַּח אָדָם מֵחֶלֶק חֲבֵרוֹ (גמרא פרק חלון (עירובין עט.)). [ד]וְאִם הַמַּיִם מוֹשְׁכִים, אֵין צָרִיךְ שׁוּם תִּקּוּן, (ז) שֶׁאֵינָם קוֹנִים שְׁבִיתָה וַהֲרֵי הֵם כִּרְגְלֵי הַמְמַלֵּא:

תג דִּין בִּקְעָה שֶׁהַקִּיפוּהָ אֵינָם יְהוּדִים. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א גְּמָרָא עֲרוּבִין מ״ב (ע״א), וְכִשְׁמוּאֵל דְּתַנְיָא כְּוָתֵיהּ.

א (א) [א]שָׁבַת בְּבִקְעָה (ב) וְהַקִּיפוּהָ אֵינָם יְהוּדִים בְּשַׁבָּת מְחִצּוֹת (ג) לְדִירָה, אֵינוֹ הוֹלֵךְ בָּהּ (ד) * אֶלָּא (ה) אֲלַפַּיִם אַמָּה, שֶׁאֵינָהּ כֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת (ה) * כֵּיוָן שֶׁלֹּא שָׁבַת בָּאֲוִיר הַמְּחִצּוֹת. (ו) וּמְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ עַל יְדֵי זְרִיקָה, (ז) שֶׁיָּכוֹל (ג) לִזְרֹק אֲפִלּוּ חוּץ לְאַלְפַּיִם, שֶׁהֲרֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא כֵּיוָן שֶׁהַקַּף לְדִירָה. (אֲבָל

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ה) אַלְפַּיִם. וּבְסִימָן ת״ס סָעִיף ו׳ דְּמֻהְלָךְ כֻּלָּהּ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁבַת, הָתָם אַקְלוּ גַּבֵּיהּ, כֵּיוָן דְּאֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן דְּיֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם בְּלָאו הָכִי. רַשׁ״י

(ג) זְרִיקָה. דְּוָקָא בַּחֲפָצִים שֶׁל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּחוּם אַחֵר, דְּאִם לֹא כֵּן הֲרֵי אָסוּר לְהוֹלִיכָם חוּץ לַתְּחוּם, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא סִימָן שצ״ז סָעִיף ג׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב):

בְּאוּר הֲלָכָה

וְרִיטְבָ״א (שם) הָעִתִּיקוּ כֻּלָּם זֶה הַלָּשׁוֹן], וְכָתְבוּ שֶׁהַגְּהַת אֲשֵׁרִ״י (פ״ד סי׳ יא) חוֹלֵק עַל פְּסָק זֶה, וְכָתַב הַגְּרַ״א שֶׁכֵּן מוּכָח מֵהַתּוֹסְפוֹת (מז:) דְּבּוּר הַמַּתְחִיל חֵרֶם, דִּלְדִידָן דְּקַיְימָא לָן כְּרַבָּנָן אֵין צָרִיךְ אֲפִלּוּ מְחִיצָה שֶׁל קָנִים. וְכֵן מְחַדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ״א (שם) נִרְאֶה כֵּן, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מְרֻמָּזִ״ם שֶׁהִשְׁמִיט סוּגְיָא זוֹ מֵהִלְכוֹתָיו מִשּׁוּם גַּם כֵּן דְּסָכְיְרָא לֵיהּ הָכִי, וּבְטָעוּת הַדְּפוּס נִרְשַׁם בְּהַגְּרַ״א בְּצִיּוּנָיו תֵּבַת רַמְבַ״ם [וּמַה שֶּׁהִשִּׂיג הָאֶלְיָה רַבָּה (סק״ג) עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א), וְכָתַב דְּהַגְּהַת אֲשֵׁרִ״י לֹא כְּנִרְאֶה לְעִנְיַן קַאי עַל מַיִם הַנּוֹבְעִין, הָעִקָּר כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם לְהַמְעַיֵּן הַיֵּטֵב, דְּאִלּוּ הָיָה דְּבָרָיו עַל מַיִם הַנּוֹבְעִין לֹא שַׁיָּךְ מַה דְּמְסַיֵּם עַל זֶה דְּחָפְצֵי הָפְקֵר וְכוּ׳, דְּשָׁם אֲפִלּוּ בְּמַעְיַן שֶׁשִּׁיּוּךְ לְבָעָלִים גַּם כֵּן קַיְימָא לָן דְּהוּא כִּרְגְלֵי הַמְמַלֵּא].

א * אֶלָּא אַלְפַּיִם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַלְפַּיִם לְכָל רוּחַ. בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר (על המג״א סק״א) הֲבִיא בְּשֵׁם הֶרִיטְבָ״א שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם רַבּוֹ, דְּאַף אִם הוֹצִיאוּהוּ עַכּוּ״ם וְנִתְנוּהוּ חוּץ לְאַלְפַּיִם, אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוּ רַשַּׁאי לְהַלֵּךְ בְּכֻלָּהּ, וְלֹא דָּמֵי לְהוֹצִיאוּהוּ וְנִתְנוּהוּ בְּדִיר וְסָהַר, דְּהָתָם כָּל הַהֶקֵּף הוּא חוּץ לִתְחוּמוֹ וְכֵיוָן שֶׁנִּתְּנוּהוּ שָׁם חֲשִׁיב כְּלוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל הָכָא דְּאֵין הַהֶקֵּף כְּלוֹ חוּץ לִתְחוּמוֹ וּמַעֲקָרָא נָאֵסַר בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שֶׁהוּא חוּץ לִתְחוּמוֹ מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בּוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם, אַף שֶׁהוֹצִיאוּהוּ חוּץ לְאַלְפַּיִם שֶׁלּוֹ לֹא נִתַּר לוֹ בְּשֶׁבִיל זֶה כָּל אוֹתוֹ הָרָחַב, וְאֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, עַיֵּן שָׁם. וּמֵהַתּוֹסֶפְתָּ שַׁבָּת (סק״א) וְגַם מֵהַשַּׁ״ך (סק״ב) נָעֲלַם דִּבְרֵי הֶרִיטְבָ״א אֵלּוּ, שֶׁהַשַּׁ״ך כָּתַב דְּאִם אֲנָסוּהוּ עַכּוּ״ם דְּהוֹלִיכוּהוּ שָׁם וַדַּאי מַתָּר בְּטִלְטוּל וְכוּ׳, דְּמִשְּׁמַע שָׁם מֵהַשַּׁ״ך דְּמִפְּנֵי לְהַלֵּךְ בְּכֻלָּהּ דְּדָמֵי לְנִתְּנוּהוּ בְּדִיר וְסָהַר, וּלְהֶרִיטְבָ״א בְּשֶׁם רַבּוֹ אֵינוֹ. כָּל זֶה הָעִתְּקְתִּי מֵהַבַּיִת מַאִיר, וּבְסֶפֶר גְּאוֹן יַעֲקֹב (מב.) מְסַתְּפֵק עַל דִּבְרֵי הֶרִיטְבָ״א לְהַלָּכָה:

* כֵּיוָן שֶׁלֹּא שָׁבַת וְכוּ׳. מִלְּשׁוֹן זֶה מוּכָח דְּאֲפִלּוּ אִצַּל הַבִּקְעָה שֶׁשָּׁבַת יֵשׁ בְּנִין שֶׁמְּחִצּוֹתָיו הָיוּ מִבְּעוֹד יוֹם, כֵּיוָן שֶׁלֹּא שָׁבַת בָּהֶן בְּתְחִלַּת כְּנִיסַת הַיּוֹם וְהַבִּנְיָן הַהוּא יוֹתֵר מֵאַלְפַּיִם אַמָּה, אֵינוּ רַשַּׁאי לְהַלֵּךְ בּוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם מִמְּקוֹם שֶׁקָּנָה שְׁבִיתָה, וּרְאִיָּה לָזֶה מִגְּמָרָא כְּלָתָהּ מִדְּתַנְיָא בְּסִדְרֵי הָעִיר וְכוּ׳ [מַאלְיָה רַבָּה (סק״ג)]:

מִבְּעוֹד יוֹם וְשָׁבַת בְּתוֹכָן, (ח) אֲבָל כָּאן, שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הָיְתָה מֻקָּפֶת וְלֹא קָנָה בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שְׁבִיתָה אֶלָּא לְאַלְפַּיִם אַמָּה, אַף שֶׁהַקִּיפוּהָ מְחִצּוֹת בְּשַׁבָּת אֵין לוֹ לְהַלֵּךְ אֶלָּא אַלְפַּיִם שֶׁלּוֹ כִּדְמַעֲקָרָא. וְלֹא דָּמֵי לְסִימָן ת״ה (ס״ו) בְּאִם הוֹצִיאוּהוּ עַכּוּ״ם בְּעַל כָּרְחוֹ חוּץ לִתְחוּמוֹ וְנִתְּנוּהוּ תּוֹךְ עִיר אַחֶרֶת הַמֻּקֶּפֶת חוֹמָה דְּמְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ, דְּחִשְׁבִינַן לֵיהּ כָּל הָעִיר כְּאַרְבַּע אַמּוֹת וְאַף עַל גַּב שֶׁלֹּא שָׁבַת בָּאֲוִיר מְחִצּוֹת מִבְּעוֹד יוֹם, (ט) דְּהָתָם הָלְאָ הוּא חוּץ לִתְחוּמוֹ דְּאֵין לוֹ מִן הַדִּין לְהַלֵּךְ רַק בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, וְאִם לֹא חָשְׁבִינַן לֵיהּ כָּל הָעִיר כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, לֹא הָיָה רַשַּׁאי לֵילֵךְ רַק אַרְבַּע אַמּוֹת כְּדִין יוֹצֵא חוּץ לִתְחוּמוֹ, לָכֵן הַקִּלּוּ גַּבֵּיהּ [כֵּיוָן שֶׁיָּצָא בְּאֹנֶס] שֶׁיְּהֵא נֶחְשָׁב לוֹ כָּל הָעִיר כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כָּאן שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְהַלֵּךְ בְּלָאו הָכִי: (ו) וּמְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף דְּלְעִנְיַן הִלּוּךְ לֹא נֶחְשָׁב הַהֶקֵּף כְּלָל לְמֶחְצָה מַחֲמַת שֶׁלֹּא שָׁבַת בָּאֲוִיר מְחִצּוֹת, לְעִנְיַן אִסּוּר טִלְטוּל לֹא אִכְפַּת לָן בָּזֶה, (ג) כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ מְחִצּוֹת עַל כָּל פָּנִים עַכְשָׁיו, וְקַיְימָא לָן מְחִצָּה הָעֲשׂוּיָה בְּשַׁבָּת שְׁמָהּ מְחִצָּה: (ז) שֶׁיָּכוֹל לִזְרֹק. וְדְוָקָא בַּחֲפָצִים שֶׁל אָדָם אַחֵר שֶׁמַּגִּיעַ תְּחוּמוֹ לְהַלָּן מֵאַלְפַּיִם שֶׁלּוֹ, אוֹ חֲפָצִים שֶׁל הֶפְקֵר, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר לְהוֹלִיכָם חוּץ לִתְחוּמוֹ, דְּהָא הַכֵּלִים כִּרְגְלֵי הַבְּעָלִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מְחִצָּה בְּסוֹף אַלְפַּיִם שֶׁהוּא סוֹף שְׁנֵי הַתְּחוּמִין. וְדָוְקָא (ג) בְּכָהֵאי גַּוְנָא שֶׁהֶחָרִיץ הוּא בְּסוֹף הַתְּחוּם שֶׁל כָּל אֶחָד, שֶׁנִּמְצָא חֵלֶק מִמָּנּוּ חוּץ לִתְחוּמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד, אֲבָל אִם הֶחָרִיץ עוֹמֵד כֻּלּוֹ בַּמָּקוֹם הַמְשֻׁתָּף לִשְׁתֵּי הָעֲיָרוֹת, כְּגוֹן שֶׁבֵּין שְׁתֵּי הָעֲיָרוֹת הוּא רַק שֶׁלֶשֶׁת אַלְפַּיִם אַמָּה וְהֶחָרִיץ הוּא בָּאֶמְצַע, שְׁתֵּיהֶם מַתָּרוֹת לְמַלְאוֹת מִמָּנּוּ בְּלִי שׁוּם מְחִצָּה, דְּאָמְרִינַן יֵשׁ בְּרִירָה וְכָל אֶחָד לוֹקֵחַ מַחֲלָקוֹ: (ד) לְהַפְסִיקָן. עַיֵּן פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״א), דַּאֲפִלּוּ הָיְתָה עִיר הָאַחֶרֶת שֶׁל עַכּוּ״ם, גַּם כֵּן צָרִיךְ (ד) לְהַפְסִיקָן: (ה) וַאֲפִלּוּ הִיא תְּלוּיָה. דְּקַל הוּא שֶׁהֻקְּלוּ בְּמַיִם, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָזֶה צָרְךְ הַרְבֵּה. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה עַל כָּל פָּנִים קָצֵה הַמְּחִצָּה שָׁקוּעַ טָפַח בַּמַּיִם, דִּבְלָאו הָכִי אֵינָהּ נִרְאֵית כְּהֶפְסֵק כְּלָל, וְכַמָּבוֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן [שנ״ו] סָעִיף א׳: (ו) אֲלוּ מַאֲכִילִין מִכָּאן וְכוּ׳. דַּהֲלֹא כָּל אֶחָד נוֹטֵל מִתְּחוּמוֹ: (ז) שֶׁאֵינָם קוֹנִים שְׁבִיתָה. מִפְּנֵי (ה) דְּנַיְדֵי. וַאֲפִלּוּ הֵם שַׁיָּכִים (ו) לְיָחִיד, גַּם כֵּן אֵינוֹ כִּרְגְלָיו אֶלָּא כִּרְגְלֵי הַמְמַלֵּא:

א (א) שָׁבַת בְּבִקְעָה. פֵּרוּשׁ, וְקָנָה שָׁם שְׁבִיתָה לִהְיוֹת לוֹ מִמְּקוֹמוֹ לְהַלֵּךְ אַלְפַּיִם לְכָל רוּחַ [אֲבָל לְטַלְטֵל אֵין לוֹ רַק בְּאַרְבַּע אַמּוֹת, שֶׁנִּמְצָא דְּהַכְרָמְלִית הִיא]: (ב) וְהִקִּיפוּהָ עַכּוּ״ם. שֶׁעָשׂוּ לָהּ מְחִצָּה סְבִיבָהּ, וְקַיְימָא לָן מְחִצָּה הָעֲשׂוּיָה בְּשַׁבָּת שְׁמָהּ מְחִצָּה: (ג) לְדִירָה. שֶׁהַקִּיפוּהָ לְדוּר בְּתוֹכָהּ, דְּאִי לָאו הָכִי אִם הַהֶקֵּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם [שֶׁהוּא שִׁבְעִים אַמָּה עַל שִׁבְעִים אַמָּה], לֹא מִשְׁתָּרֵא לְטַלְטוֹלֵי בָּהּ אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת אֲפִלּוּ עַל יְדֵי זְרִיקָה: (ד) אֶלָּא אַלְפַּיִם. מִמָּקוֹם שֶׁקָּנָה שְׁבִיתָה, דְּלֹא מְהַנֵּי לֵיהּ הַאי מְחִצּוֹת כְּלָל לְעִנְיַן הִלּוּךְ: (ה) כֵּיוָן שֶׁלֹּא שָׁבַת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּלֹא מְהַנֵּי מְחִצּוֹת לִהְיוֹת עַל יְדֵי כָּל הַשֶּׁטַח כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, אֶלָּא הֵיכָא שֶׁהָיוּ הַמְּחִצּוֹת מִבְּעוֹד יוֹם וְשָׁבַת בָּאֲוִיר הַמְּחִצּוֹת מֵעִקָּרָא, דְּאָז הֲוֵי כְּאִלּוּ שָׁבַת בְּכָל הַשֶּׁטַח וְכַנַּ״ל בְּסִימָן ת״ס סָעִיף ו׳ בְּהַגָּה, וְכֵן מִשְׁמַע מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַ״ם שֶׁהִשְׁמִיט סוּגְיָא זוֹ מֵהִלְכוֹתָיו מִשּׁוּם דְּסָכְיְרָא לֵיהּ הָכִי, וּבְטָעוּת הַדְּפוּס נִרְשַׁם בְּהַגְּרַ״א בְּצִיּוּנָיו תֵּבַת רַמְבַ״ם [וּמַה שֶּׁהִשִּׂיג הָאֶלְיָה רַבָּה (סק״ג) עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א), וְכָתַב דְּהַגְּהַת אֲשֵׁרִ״י לֹא כְּנִרְאֶה לְעִנְיַן קַאי עַל מַיִם הַנּוֹבְעִין, הָעִקָּר כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם לְהַמְעַיֵּן הַיֵּטֵב, דְּאִלּוּ הָיָה דְּבָרָיו עַל מַיִם הַנּוֹבְעִין לֹא שַׁיָּךְ מַה דְּמְסַיֵּם עַל זֶה דְּחָפְצֵי הֶפְקֵר וְכוּ׳, דְּשָׁם אֲפִלּוּ בְּמַעְיַן שֶׁשִּׁיּוּךְ לְבָעָלִים גַּם כֵּן קַיְימָא לָן דְּהוּא כִּרְגְלֵי הַמְמַלֵּא].

(ג) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א), וְכֵן מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א): (ד) וּמְבֹאָר שָׁם בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק״א) דְּדְוָקָא עִיר, אֲבָל עַכּוּ״ם יְחִיד אֵינוֹ אוֹסֵר מִשּׁוּם דַּעְתָּהּ, וּבְיִשְׂרָאֵל יְחִיד מֻצְנָע דְּאוֹסֵר. וְאֵינוֹ בָּרוּר, דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּעַל כָּרְחָךְ לֹא אָמְרִינַן הָאי סְבָרָא לְאָסֵר מִשּׁוּם דַּעְתָּם עֲלֵיהֶם וְקָנוּ שְׁבִיתָה אֶלָּא גַּבֵּי עִיר שְׁלֵמָה, אֲבָל לֹא בְּיָחִיד, כֵּיוָן דִּבְעָצְמָם הָלְאָ אֵין שַׁיָּךְ לְאוֹתוֹ יָחִיד, דְּהֶפְקֵר הוּא, וּבוֹר שֶׁל הֶפְקֵר הָלְאָ קַיְימָא לָן דְּהוּא כִּרְגְלֵי הַמְמַלֵּא, וְלֹא נִזְקַק בְּשׁוּם מָקוֹם דְּאִם הַבּוֹר

(ה) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א), וְכֵן מְצַדֵּד הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א): (ו) וּמְבֹאָר שָׁם בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק״א) דְּדְוָקָא עִיר, אֲבָל עַכּוּ״ם יְחִיד אֵינוֹ אוֹסֵר מִשּׁוּם דַּעְתָּהּ, וּבְיִשְׂרָאֵל יְחִיד מֻצְנָע דְּאוֹסֵר. וְאֵינוֹ בָּרוּר, דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּעַל כָּרְחָךְ לֹא אָמְרִינַן הָאי סְבָרָא לְאָסֵר מִשּׁוּם דַּעְתָּם עֲלֵיהֶם וְקָנוּ שְׁבִיתָה אֶלָּא גַּבֵּי עִיר שְׁלֵמָה, אֲבָל לֹא בְּיָחִיד, כֵּיוָן דִּבְעָצְמָם הָלְאָ אֵין שַׁיָּךְ לְאוֹתוֹ יָחִיד, דְּהֶפְקֵר הוּא, וּבוֹר שֶׁל הֶפְקֵר הָלְאָ קַיְימָא לָן דְּהוּא כִּרְגְלֵי הַמְמַלֵּא, וְלֹא נִזְקַק בְּשׁוּם מָקוֹם דְּאִם הַבּוֹר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הוּא סְמוּךְ לְאֵיזֶה יָחִיד דְּיִשְׁתַּנֶּה דִּינוֹ: (ה) רַשׁ״י וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. וְהוּא הַדִּין לְמֵעְיָנוֹת הַנּוֹבְעִין, גַּם כֵּן בְּכְלָל נְיָדֵי הֵם, כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: (ו) פּוֹסְקִים:

א (ז) רַשׁ״י (מב. ד״ה מהלך): (ז) רַשׁ״י (שם), וְהָעִתִּיקוּ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ז) וְאַף דְּאִם נַעֲשׂוּ הַמְּחִיצוֹת בְּמֵזִיד אֵין נֶחְשָׁבִין מְחִיצוֹת רַק לְחֻמְרָא, כָּאן שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּשׁוֹגֵג דְּמִיָּא [רַבֵּנוּ יוֹנָתָן (יא. ד״ה שבת)]:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (ס״א) הָעִתִּיק כְּפסק השו״ע שצריך לעשות מחיצה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah